

Kritik mot Polismyndigheten Skåne, som inte sett till att en omhändertagen person undersöktes av läkare

Beslutet i korthet: En berusad man som omhändertogs av polis hade tillfogat sig själv ett antal skärsår. Trots att såren var blödande och så allvarliga att de behövde sys vidtog polisen inga åtgärder för att bereda den omhändertagne någon form av vård. När mannen efter åtta timmar frigavs uppmanades han dock av polis att uppsöka läkare. Polismyndigheten kritiserades för att inte ha tillsett att mannen blev undersökt av läkare.

Anmälan

AA och BB riktade kritik mot Polismyndigheten i Skåne med anledning av att BB, i samband med att han blev omhändertagen enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB), inte bereddes tillfälle att bli undersökt av läkare trots att behov förelåg. Av anmälningarna framgick bl.a. att BB, vid tidpunkten för omhändertagandet, mådde psykiskt dåligt och att han till följd därav hade skurit sig själv djupt i handen med kraftig blödning som följde. Vidare framkom att BB, efter det att han blev frigiven, på egen hand uppsökte en akutmottagning och att sårskadorna då fick sys ihop med sammanlagt åtta stygn.

Utredning

Protokollen över omhändertagandet, avvisiteringen och tillsynen av BB inhämtades från polismyndigheten. Vidare inhämtades journalanteckningar från Skånes universitetssjukhus i Malmö. Av handlingarna framgick bl.a. följande.

BB påträffades av en polispatrull kl. 23.15 vid Gustav Adolfs Torg i Malmö, sedan larm inkommit om att en verbalt aggressiv person gick omkring och viftade med en kniv. BB var kraftigt påverkad och hade en tydlig alkohollukt från andedräkten. Han bar kniv och hade flera märken efter skärsår på armarna. Efter beslut av polisassistenten CC infördes BB till arresten Davidshall. Vid ingripandet uppträdde BB aggressivt och gjorde motstånd och kl. 23.33 sattes han i arresten efter beslut av det inre befälet, polisinspektören DD.

Enligt tillsynsprotokollet var BB sedan vaken i ca en timme. I kolumnen för övriga anteckningar angavs: ”Blod i cell från skärsår på vä hand” och ”Smetar ut blodet på väggar och ruta”. BB sov mellan kl. 00.45 och 07.00 och frigavs från

omhändertagandet kl. 07.10 enligt beslut av det inre befälet, polisinspektören EE.
Kl. 07.15 hölls förhör med BB.

Kl. 07.53 skrevs BB in vid akutmottagningen och senare under morgonen konstaterade undersökande läkare att BB på sin vänstra hand hade ett flertal ytliga rispor samt två djupare sår ”engagerande cutis subcutis”, 2-2,5 cm respektive 1,5 cm långa. De större sårn syddes varefter BB remitterades till psykakuten.

Polismyndigheten i Skåne (biträdande länspolismästaren FF) inkom med yttrande, till vilket var fogat underyttranden från chefen för polisområde Malmö, polismästaren GG, samt DD och EE.

DD uppgav att han inte hade något tydligt minne från den aktuella kvällen men att han med hjälp av protokollet försökt att dra sig till minnes. Efter att ha redogjort för de rutiner som tillämpas i samband med omhändertagande av berusade personer anförde han bl.a. att han gjort bedömningen att BB inte behövde akut läkarvård med anledning av sina skärsår, särskilt inte i det tillstånd denne var i, dvs. kraftigt berusad och mycket aggressiv. Vidare fann han det osannolikt att en större blödning eller sår på BB:s händer inte skulle ha upptäckts av den personal som förde in BB i arresten.

EE anförde bl.a. att han tjänstgjorde från kl. 06.30 den morgon då BB frigavs från omhändertagandet, att han inte kom närmare ihåg vad som sades i dialogen mellan honom och BB men att han, om han mindes rätt, hade försökt påtala för BB att denne borde låta se över sina sår på sjukhus.

I polisområdets yttrande redovisade GG följande bedömning.

Polisområdet konstaterar först att den bedömning som polismännen gjorde avseende behovet att omhänderta BB förefaller rimlig utifrån de iakttagelser allmänheten gjort och den situation som polismännen vid ankomsten till platsen fann. Inkomna till arresten gjordes förmansprövning av ansvarigt befäl DD. Av utredningen framgår att denne beslutade att BB skulle vara fortsatt omhändertagen med anledning av sin berusning och sättas in i arrest. Skärsår på armar uppmärksammades men stationsbefälet DD bedömde att den omhändertagnes tillstånd inte var sådant att det fanns behov av läkarundersökning. Polisområdet ser ingen anledning att ifrågasätta denna bedömning. Polisområdet kan vidare konstatera att tillsyn utförts enligt gällande föreskrifter och att det inte heller vid sådan tillsyn framkommit något som skulle ha föranlett en annan bedömning. Av uppgifterna i protokollet har vaktkonstaplarna i tjänst uppmärksammat att BB blött från handen och att han smetat ut blodet på väggar och fönster. Polisområdet konstaterar att BB skulle ha erhållit sjukvård för dessa skärsår om det hade bedömts nödvändigt.

[...]

Polisområdet kan sammanfattningsvis inte se att man i detta fall frångått gällande regelverk eller rutiner och finner inte anledning att ifrågasätta den bedömning eller insats som gjorts i fallet.

Polismyndigheten hänvisade till de bedömningar som gjorts av GG och anslöt sig till dem.

Rättslig reglering

Enligt 1 § LOB får den som anträffas så berusad av alkoholdrycker eller annat berusningsmedel att vederbörande inte kan ta hand om sig själv eller annars utgör en fara för sig själv eller för någon annan, omhändertas av polisman.

Om det behövs med hänsyn till den omhändertagnes tillstånd, ska han eller hon så snart det kan ske undersökas av läkare (3 § LOB).

Av 4 § LOB framgår att en omhändertagen person som inte bereds vård på sjukhus eller någon annan vårdinrättning och inte heller tas om hand på något annat sätt eller annars kan friges får hållas kvar. Den omhändertagne får då tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning eller säkerhet.

I 6 § LOB stadgas att den omhändertagne fortlöpande ska ses till. Skulle den omhändertagnes tillstånd ge anledning till det ska han eller hon föras till sjukhus eller läkare tillkallas.

Enligt 3 kap. 1 § Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om omhändertagande av berusade personer (FAP 023-1, RPSFS 2000:57) ska polisen, när en berusad person omhändertas, bedöma om den omhändertagne, på grund av en skada eller av någon annan orsak, behöver omedelbar läkarvård.

Av 3 kap. 2 § i nämnda föreskrifter framgår att läkarundersökning ska ske bl.a. om den omhändertagne har en inte obetydlig kroppsskada.

Bedömning

Några av de skärsår som BB hade åsamkat sig var så allvarliga att de senare behövde sys. Det kan mot den bakgrunden knappast anses att skadorna var obetydliga (jfr vad som ovan anförts om den rättsliga regleringen). Av utredningen framgår också att polispersonalen vid omhändertagandet var på det klara med att BB hade flera skärsår.

Det är anmärkningsvärt att inga åtgärder vidtogs från polisens sida för att få till stånd en läkarundersökning av Daniel under omhändertagandet, inte minst med tanke på att skadorna var så pass omfattande att denne kunde smeta ut sitt blod i arresten och att polisen senare uppmanade BB att själv uppsöka läkare.

Att en omhändertagen person är berusad eller uppträder aggressivt utgör självklart inte skäl för att låta bli att tillkalla läkare när behov av detta föreligger.

Polismyndigheten förtjänar alltså kritik för sitt omhändertagande av BB.